

Bedrijfswetenschappen 3de graad

De studierichting Bedrijfswetenschappen 3de graad

1. De studierichting in de matrix

Graad	3de graad
Finaliteit	D-finaliteit
Domein	Economie en organisatie
Samenstelling	MD + SMD

2. Korte beschrijving van de studierichting

Bedrijfswetenschappen is een theoretische studierichting in de doorstroomfinaliteit. Ze combineert een brede algemene vorming met een uitgebreid pakket economie. Leerlingen verwerven inzicht in macro- en micro-economische concepten en de werking van ondernemingen. Ze leren logisch en kritisch te denken om economische concepten en hun onderlinge verbanden te begrijpen. Bovendien gebruiken ze wiskundige concepten om economische problemen op te lossen.

3. Leerlingenprofiel

Leerlingen Bedrijfswetenschappen tonen inzicht in complexe leerinhouden, leggen verbanden tussen leerinhouden en kunnen logisch redeneren, vooral binnen de focus van het studiedomein en de studierichting. Via logisch en kritisch redeneren en vanuit concrete maatschappelijke contexten doorgronden ze macro- en micro-economische concepten en hun onderlinge verbanden. Ze zijn geboeid door bedrijfseconomische thema's en verkennen daartoe verschillende functionele managementdomeinen. Ze zetten wiskundige vaardigheden in, hanteren wiskundig abstracte concepten en gebruiken ze bij het oplossen van problemen.

4. Specifiek voor de studierichting

- Analyse van macro- en micro-economische concepten
- Aspecten van financiering
- Accounting en analyse van de jaarrekening
- Kostprijsberekening
- Aspecten van sociaal en fiscaal recht
- Andere functionele managementdomeinen: aspecten van Human Resources Management en Supply Chain Management
- Uitbreiding voor wiskunde: functieleer/analyse (uitbreiding functietypes, vergelijkingen en ongelijkheden, afgeleiden en integralen), matrices, hypothesetoetsen

- Informaticawetenschappen: informatie- en databeheer

4.1 Nederlands

Deze tabel geeft de verschillen aan tussen het basisleerplan voor deze studierichting en het leerplan B+ voor de domeinoverschrijdende studierichtingen.

	basisleerplan	B+
Literatuur	Literatuuranalyse	Literatuuranalyse, meer literaire concepten en teksten met een grotere gelaagdheid
Taalsysteem	Inzicht in taalsysteem toepassen	Kenmerken van taalsysteem benoemen en inzicht toepassen

4.2 Engels en Frans

Deze tabel geeft de verschillen aan tussen het basisleerplan voor deze studierichting en het leerplan B+ voor de domeinoverschrijdende studierichtingen.

	basisleerplan	B+
Communicatie: receptie, productie en interactie	Tekstkenmerken en minimumvereisten (ERK richtsnoer B1)	Tekstkenmerken en minimumvereisten (ERK richtsnoer B1+) Receptie: langere teksten, wetenschappelijke teksten [E] Productie en interactie: complexere zinsbouw en tekststructuur, langere teksten
Taalsysteem	Kenniselementen (ERK richtsnoer B1)	Kenniselementen (ERK richtsnoer B1+) + participe présent [F], conditionnel passé [F], ce qui, ce que, ce dont [F], future perfect [E], hypothese (irrealis) [E,F]

4.3 Geschiedenis

Deze tabel geeft de verschillen aan tussen het basisleerplan voor deze studierichting en het leerplan B+ voor de domeinoverschrijdende studierichtingen.

	basisleerplan	B+
Historische vraagstelling	Identificeren van een historische vraag.	Formuleren van een onderzoekbare historische vraag.
Bronnenonderzoek	Criteria: betrouwbaarheid en bruikbaarheid.	Criteria: betrouwbaarheid (met aandacht voor de standplaatsgebondenheid van de maker, het perspectief van de maker, het doelpubliek, de functie en het beoogde effect), bruikbaarheid, representativiteit, presentatie.
	-	Verklaring voor verschillen tussen twee historische bronnen over hetzelfde onderwerp.
Relatie verleden-heden-toekomst	-	Formuleren van een antwoord op actuele maatschappelijke fenomenen op basis van historische argumenten.

4.4 Wiskunde

Deze tabel geeft de verschillen aan tussen het basisleerplan Wiskunde, het leerplan Wiskunde B+S (o.a. voor Economie-moderne talen en Bedrijfswetenschappen) en het leerplan Wiskunde B+S'' (o.a. voor Economie-wiskunde).

	Basisleerplan	B+S (o.a. Economie-moderne talen en Bedrijfswetenschappen)	B+S'' (o.a. Economie-wiskunde)
Problemen oplossen en wiskundig redeneren	Wiskundige redeneringen beargumenteren	Wiskundige redeneringen beargumenteren	+ Uitspraken bewijzen met bewijstechnieken
Meetkunde			Analytische meetkunde in de ruimte
Analyse	Grafisch onderzoek van functies, incl. vergelijkingen grafisch oplossen	+ Ongelijkheden grafisch oplossen	+ Inverteerbare functies en inverse
	Exponentiële functies	+ Exponentiële vergelijkingen en logaritmische functies	+ Logaritmische vergelijkingen
	Goniometrische functies: algemene sinusfuncties	+ Vergelijkingen $\sin(ax+b)=c$	+ Cosinus- en tangensfunctie, goniometrische vergelijkingen
		Veelterm-, rationale en irrationale functies	+ Vergelijkingen oplossen
	Concepten afgeleiden	+ Afgeleiden van veelterm-, rationale, exponentiële en logaritmische functies	+ Limieten van functies en afgeleiden van goniometrische en irrationale functies
		Integralen van veeltermfuncties	Integralen van verschillende functietypes met integratiemethodes
Algebra		Matrices	+ Rang, inverse en determinanten
			Complexe getallen
			Algebraïsche structuur
Discrete wiskunde	Rekenkundige en meetkundige rijen	Rekenkundige en meetkundige rijen	+ Limieten van rijen
			Telproblemen
Data en onzekerheid	Normale verdeling	+ Hypothesetoetsen	+ Binomiale verdeling

5. De modellessentabel

Algemene vorming	III,1	III,2	Specifieke vorming	III,1	III,2
Godsdienst	2	2	Bedrijfswetenschappen	8	8
Aardrijkskunde	1	1	Informaticawetenschappen	1	1
Engels	2	2	Wiskunde B+S	3	4
Frans	2	2			
Geschiedenis	1	1			
Lichamelijke opvoeding	2	2			
Natuurwetenschappen	2	1			
Nederlands	3	3			
Onderliggend aan algemene en specifieke vorming				III,1	III,2
Realisatie leerplandoelen GFL en LP Financieel-economische vorming				1*	1*

* De leerplandoelen van het GFL en van het leerplan Financieel-economische vorming kunnen worden gerealiseerd via schooleigen projecten, door een of meer leerplandoelen te integreren in vakken van de algemene of de specifieke vorming of door een aantal leerplandoelen samen onder de vorm van een vak aan te bieden (zoals Artistieke vorming/Esthetica, Mens & samenleving), of door een combinatie van voorgaande mogelijkheden.

Het is geenszins de bedoeling om het GFL als één afzonderlijk vak te realiseren. Dergelijke benadering zou voorbijgaan aan het gemeenschappelijk en funderend karakter van het leerplan. De tijd die voor het GFL en het LP FEV in de modellessentabel wordt voorzien, heeft tot doel duidelijk te maken dat ook voor de realisatie van die leerplannen onderwijstijd nodig is. Afhankelijk van de keuzes die een school maakt, zal het voorziene lesuur in de schooleigen lessentabel een eigen invulling krijgen.

Suggesties complementair gedeelte °	4	4
Duits		
Esthetica/Artistieke vorming		
Mens & samenleving		
Schooleigen keuzes:		
- Een vak van de algemene vorming van de studierichting: Engels, Frans, Nederlands		
...		
- Een vak van de specifieke vorming van de studierichting: wiskunde ...		
- Schooleigen curriculum		
...		

° Indien de school ervoor kiest om verplichte leerplandoelen aan te bieden in een of meer lessen van het complementair gedeelte, dan maken die lessen samen met de relevante lessen van de algemene of de specifieke vorming voorwerp uit van het onderzoek van de onderwijsleerpraktijk m.b.t. die leerplandoelen door de onderwijsinspectie.

Totaal algemene en specifieke vorming	32	32
De modellessentabel geeft door middel van een richtcijfer aan hoeveel onderwijstijd doorgaans nodig is om de verplichte leerplandoelen met voldoende diepgang te kunnen realiseren. Afhankelijk van de eigen specifieke context kan de school zelf keuzes maken en meer of minder lessen aan een bepaald vak spenderen.		
- Wanneer eenzelfde leerplan van de specifieke vorming in dezelfde finaliteit voor meerdere studierichtingen geldt, dan wordt het vak in eenzelfde kleur gearceerd (cf. Wiskunde).		

6. Het leerplan Economie

6.1 Krachtlijnen

- De economie als systeem
- Markten en prijzen
- De rol van de overheid
- Reflecteren over economische modellen en duurzame economische ontwikkeling
- De doelstellingen van een onderneming
- Functionele managementdomeinen verkennen

6.2 Opbouw

- Economie
  - De economie als systeem
  - De werking van markten en allocatieve rol van de overheid
  - Inkomensongelijkheid en herverdeling
  - Internationale economie
  - Economische groei en conjunctuur
- De doelstellingen en werking van een onderneming
  - De essentie van duurzaam ondernemen
  - Accounting
  - Financieel beleid
  - Human Resources Management
  - Supply Chain Management
  - Een eigen ondernemingsconcept
- Onderzoekscompetentie

7. Het leerplan Informaticawetenschappen

7.1 Krachtlijnen

- Een databank ontwerpen
- Een databank bevragen, aanpassen en analyseren

7.2 Opbouw

- Structuur en ontwerp van een relationele databank
- Aanpassen en bevragen van een relationele databank
- Bevragen, analyseren en presenteren van een grote hoeveelheid data - big data

8. Infrastructuur

Cf. algemene vorming

Vergelijking met aanverwante studierichtingen in de 3de graad

Economie-moderne talen	Economie-wiskunde	Bedrijfswetenschappen
Leerplan B+S voor Nederlands, Engels en Frans Leerplan B+ voor Geschiedenis	Leerplan B+ voor Nederlands, Engels, Frans en Geschiedenis	Basisleerplan voor Nederlands, Engels, Frans en Geschiedenis
<p>Economie:</p> <ul style="list-style-type: none"> De economie als systeem Prijsvorming in diverse markt vormen Overheidsbeleid met inbegrip van herverdeling Internationale economie Economische groei en conjunctuur <p>Bedrijfswetenschappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> De essentie van duurzaam ondernemen Financieringsvormen Accounting en analyse van de jaarrekening Aspecten van fiscaal recht 	<p>Economie:</p> <ul style="list-style-type: none"> De economie als systeem Prijsvorming in diverse markt vormen Overheidsbeleid met inbegrip van herverdeling Internationale economie Economische groei en conjunctuur <p>Bedrijfswetenschappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> De essentie van duurzaam ondernemen Financieringsvormen Accounting en analyse van de jaarrekening Aspecten van fiscaal recht 	<p>Economie:</p> <ul style="list-style-type: none"> De economie als systeem Prijsvorming in diverse markt vormen Overheidsbeleid met inbegrip van herverdeling Internationale economie Economische groei en conjunctuur <p>Bedrijfswetenschappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> De essentie van duurzaam ondernemen Financieringsvormen Accounting en analyse van de jaarrekening Aspecten van fiscaal recht <p>Uitbreiding bedrijfswetenschappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aspecten van sociaal recht Kostprijsberekening Aspecten van andere functionele management domeinen: HRM, supply chain management Ontwikkelen van een ondernemingsconcept
Uitbreiding voor wiskunde	Sterke uitbreiding voor wiskunde	Uitbreiding voor wiskunde
	Informaticawetenschappen: • Algoritmen en programmeren	Informaticawetenschappen: • Informatie- en databeheer
Duits		

Bedrijfswetenschappen (D)	Bedrijfsorganisatie (D/A)
Algemene vorming D-finaliteit	Algemene vorming D/A-finaliteit
<p>Economie</p> <ul style="list-style-type: none"> De economie als systeem Prijsvorming in diverse markt vormen Overheidsbeleid met inbegrip van herverdeling Internationale economie Economische groei en conjunctuur <p>Bedrijfswetenschappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> De essentie van duurzaam ondernemen Financieringsvormen Accounting en analyse van de jaarrekening Aspecten van fiscaal recht Aspecten van sociaal recht Kostprijsberekening Aspecten van andere functionele management domeinen: HRM, supply chain management Ontwikkelen van een ondernemingsconcept 	<p>Economie</p> <ul style="list-style-type: none"> De economie als systeem Marktwerking en de rol van de overheid Internationale economische relaties Welvaart en duurzame economische ontwikkeling <p>De doelstellingen en werking van een onderneming:</p> <ul style="list-style-type: none"> De essentie van duurzaam ondernemen Marketing/employer branding De goederen- en informatiestroom <p>Boekhouden en financieel beheer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fiscaliteit Accounting Analyse van de jaarrekening Kostprijsberekening Debiteurenbeheer <p>Personeelsbeheer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sociaal overleg Instroom, Doorstroom, Uitstroom Tewerkstelling, loonberekening
Informaticawetenschappen: • Informatie- en databeheer	
Uitbreiding voor wiskunde	

Specifieke minimumdoelen 3de graad

De studierichting is inhoudelijk verwant met de volgende studierichtingen in de 3de graad D-finaliteit:

- Economie-wiskunde;
- Economie-moderne talen.

Bedrijfswetenschappen	Economie-moderne talen	Economie-wiskunde
Algemene doorstroomcompetenties		
Generieke doorstroomcompetenties		
	Historisch bewustzijn: uitbreiding	
Moderne talen		
	Taalwetenschappen: - algemene aspecten m.b.t. taalsystematiek - sociolinguïstiek m.i.v. interculturele aspecten - taalverwerving en taalontwikkeling	
	Nederlands: - taalsystematiek - literatuur - communicatieve vaardigheden: mondelinge teksten samenvatten Inclusief algemene uitbreiding	Nederlands algemene uitbreiding
	Engels en Frans - communicatieve vaardigheden - taalsystematiek - literatuur Inclusief algemene uitbreiding	Engels en Frans algemene uitbreiding
	Duits: - communicatieve vaardigheden - taalsystematiek - literatuurbeleving	
Wiskunde		
	Uitgebreide wiskunde i.f.v. economie	Gevorderde wiskunde
Informaticawetenschappen		
		Algoritmen en programmeren
Informatie- en databeheer		
Economie		
Uitgebreide algemene economie		
Uitgebreide bedrijfswetenschappen en recht	Bedrijfswetenschappen en recht	

Doorstroomprofiel na de 3de graad

Bedrijfswetenschappen	Economie-moderne-talen	Economie-wiskunde
	<i>Geesteswetenschappen</i> Taal- en Letterkunde, Toegepaste taalkunde, Gecombineerde studiegebieden (Afrikaanse talen en culturen, Oost-Europese talen en culturen, Oosterse talen en culturen, Taal- en regiostudies)	
		<i>Natuurwetenschappen</i> Architectuur, Industriële wetenschappen en Technologie, Productontwikkeling, Toegepaste wetenschappen/ Architectuur, gecombineerde studiegebieden (digital design), Industriële wetenschappen en Technologie Wetenschappen (Computerwetenschappen, Fysica, Fysica en sterrenkunde, Informatica en Wiskunde)
<i>Sociale wetenschappen</i> Handelswetenschappen en Bedrijfskunde / Handelswetenschappen en Bedrijfskunde Gecombineerde studiegebieden (International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen)/ Onderwijs	<i>Sociale wetenschappen</i> Handelswetenschappen en Bedrijfskunde / Handelswetenschappen en Bedrijfskunde Politieke en Sociale wetenschappen, Rechten, Notariaat en Criminologische wetenschappen / Onderwijs Gecombineerde studiegebieden (International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen)	<i>Sociale wetenschappen</i> Economische en Toegepaste economische wetenschappen, Handelswetenschappen en Bedrijfskunde / Handelswetenschappen en Bedrijfskunde Politieke en Sociale wetenschappen (m.u.v. Communicatiewetenschappen), Rechten, Notariaat en Criminologische wetenschappen, Verkeerskunde / Onderwijs Gecombineerde studiegebieden (International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen),

Het doorstroomprofiel maakt een koppeling met de meest logische vervolgopleidingen per studierichting en ondersteunt zo de selectie van bepaalde wetenschapsdomeinen waarvoor specifieke minimumdoelen werden ontwikkeld. Het is in de eerste plaats een werkdocument voor het ontwikkelproces van de specifieke minimumdoelen. Het doorstroomprofiel heeft geen impact op de eigenlijke studiekeuze die leerlingen uiteindelijk zullen maken.

Bij het vastleggen van de doorstroomprofielen zijn in de eerste plaats hele studiegebieden geselecteerd. Wanneer binnen een bepaald studiegebied enkel een selectie van opleidingen relevant is, dan staat die selectie tussen haakjes na het studiegebied opgesomd.

De studiegebieden zijn gebundeld op basis van inhoudelijke samenhang. Een schuine streep binnen een cluster (/) verduidelijkt of het gaat om academische of professionele bacheloropleidingen: links van de schuine streep staan de academische bacheloropleidingen en rechts ervan de professionele bacheloropleidingen.